

שאלון בחינה

בנושא:

שמחות

מועד:

חשוון התשפ"ה

סמל שאלון:

109.11.24

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד חשוון התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות שמחות

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

קריעה

1. א. מהו המקור לחובת קריעה, האם יש לקרוע מעומד ומה הדין כשקרע מיושב, והאם צריך שהקריעה תהא ביד או אפשר ע"י כלי.
- ב. "חייב אדם לבכות ולהתאבל על אדם כשר", מי הוא אדם כשר, ומתי חלה חובת קריעה עליו, והאם אף תלמידי חכמים מחוייבים להתאבל עליו, ומה הדין באשה כשירה.
- ג. האם אמרינן הלכה כדברי המיקל בקריעה כמו באבילות, הוכח!

אנינות

2. א. אדם שנפטר קרובו בשבת פרט כיצד ינהג לגבי אכילת בשר ושתיית יין בשבת, אמירת קדיש בתפילות השבת, הבדלה, אכילת סעודה רביעית משיריים של תבשילי השבת הבשריים.
- ב. מי שנפטרה אחותו הנשואה האם נוהג בו דיני אנינות, נמק.
- ג. ראש ישיבה שנפטר האם מותר לבחורי הישיבה לאכול ארוחה בשרית טרם הלוויה ואחריה?

איסור הנאה

3. א. אשה שצוותה לתרום את שערך לאחר מותה, האם שומעין לה?
- ב. תכשיטין שהיו על המת בשעת מיתתו האם נאסרו בהנאה?
- ג. האם חולה שאין בו סכנה יכול להנות מן המת, או ליטול עפר או עשבים מן הקבר לצורך רפואתו.

הבראה

4. א. "מצוה של שכניו שיאכילוהו משלהם כדי שלא יאכל משלו" מדוע מצוה זו נוהגת דווקא בסעודה ראשונה, והאם יכול לאכול את סעודת ההבראה יתום או עני האוכל אצלו בקביעות, או פועל שאוכל בשכרו.
- ב. לא רצה האבל לאכול ביום הראשון, האם יכול לאכול משלו למחרת, וכיצד יש לנהוג כשאיחרו להביא לאבל את סעודת ההבראה והגיע הלילה?
- ג. כשמונים שבעה אחר הרגל מתי נוהגת סעודת הבראה? והאם נוהג דין זה בשומע שמועה קרובה בשבת או שמועה רחוקה בחול?

מלאכה

5. א. הקונה ומוכר סחורה ואירעו אבל, האם מותר לו לקנות ולמכור סחורתו?
- ב. מי שיש לו דין עם חבירו וארעו אבל כיצד ינהג?
- ג. עוזרת בית שהיא אבילה, האם יכולה לבשל ולאפות במקום עבודתה, כיצד ביאר הט"ז עניין זה, והאם ישתנה הדין בשמש של בית הכנסת.

אבילות

6. א. מתי מסתיימים ביום השביעי ז' ימי האבילות, והאם יש דברים המותרים כבר בליל ז'.
- ב. כשהיום השביעי הוא שבת, האם מותר לאבל להחליף בגדיו קודם תפילת שחרית של שבת.
- ג. כששמע שמועה קרובה בשבת, מתי מסתיימים ז' ימי אבילות.

י"ב חודש

7. א. האם אמרינן מקצת היום ככולו ביום האחרון של יב"ח
- ב. האם י"ב חודש נקבע על פי יום הקבורה או יום הפטירה, וכיצד ינהגו באזכרה בכל שנה.

ג. "מצוה להתענות יום שמת בו אביו או אמו" מדוע, ומתי יתענה בשנה מעוברת כשמת אביו באדר בשנה פשוטה או מעוברת, ומה הדין כשאירע יארצייט אביו ביום שאין אומרים בו תחנון או בתוך ז' ימי המשתה של בנו.

גילוח ותספורת

8. א. אבל על אביו ואמו מתי יוכל לגלח ראשו וזקנו?
ב. כתב הרמ"א "ונהגו לאסור רחיצה כל ל' יום ואין לשנות" באר טעמו של מנהג, ובאיזה אופן יש להתיר רחיצה תוך ל' אף לרמ"א.
ג. כשפגע רגל בתוך ל' האם יש להתיר תספורת בערב הרגל?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. לפני מספר חודשים שוחרר שבוי שאינו יהודי משבי חמאס, בדבריו סיפר על שבוי נוסף יהודי ששהה עימו ונפטר מחוסר תרופות הי"ד, וגופתו מוחזקת בשבי חמאס, והתעוררו מספר שאלות.
א. האם משפחת השבוי היהודי צריכה לנהוג אבילות.
ב. כשישיבו את גופתו לקבורה כיצד ינהגו לענין אבילות?
ג. במקרה הנ"ל, האם צריכים לעשות קריעה שנית?
10. א. כלה שאביה נפטר מיד אחר חופתה, כיצד תנהג לגבי ביאת מצוה, השתתפות בלוויה, ואבילות.
ב. כלה שאחיה נפטר ביום חופתה טרם החופה, כיצד ינהגו לגבי זמן הנישואין וביאת מצוה.
ג. כלה שנפטרה אמה יומיים טרם חופתה והחתן אינו יכול להגיע ללוויה מתי יוכלו לינשא.
11. נפטר קרובו בליל ראשון של ראש השנה שחל בשבת בביתו, ומעוניינים לקבורו ביום ראשון ובא לשאול כדלהלן:
א. האם מותר הדבר, וכיצד יש לנהוג לגבי דיני קריעה ואנינות ואבילות, ומתי מסתיימין ז' ימי אבילות.
ב. האם ניתן לאכול סעודת שבת בחדר שנמצא הנפטר, והאם ניתן ללמוד שנים מקרא בחדר זה.
ג. לאחד האחים נודע על פטירת קרובו בא' חשוון, האם לשמועה זו יש דין שמועה קרובה או רחוקה.
12. נפטרה אשתו בה' בתשרי, והיפנה את השאלות הבאות:
א. מתי מסתיימים ימי השבעה והשלושים, והאם יש חילוק בינו לבין ילדיו בזה.
ב. האם יכול לישב על כיסא בסעודה מפסקת, ואימתי יוכל להתקלח?
ג. מתי יוכל לישא אשה וללבוש בגדים חדשים?